
Language Czech Text

Lesy tvoří plošně nejrozsáhlější typ stanoviště v Českosaském vodním parku, v samotném národním parku Českém vodním parku zaujmají lesy porosty dokonce padesát procent jeho plochy. Druhový i výskový složení zdejších lesů v jak doznačeno báhem historie znáno je z mnoha, které souvisely s jejich hospodářským využíváním (provozní a vodní a současný druhový skladby lesů v NP Českém vodním parku viz [graf](#)).

Â

Pozůstatky původních lesů se dnes zachovaly zejména na nepřístupných skalních vrcholech v podobě tzv. reliktů borů a v hluboce zaříznutých roklích, kde dodnes roste původní forma (ekotyp) smrku ztepilého. Masty se zachovaly zbytky listnatých lesů, původně bučin, ale také teplomilných jasch doubrav a na vodní toky vřízených lužních lesů. Na výšinách vzemě v jak byly původně smíšené lesy nahrazeny monokulturami jehličnatých dřevin, zejména smrku ztepilého (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*).

Typy lesních společenstev:

Lesy národního parku České Švýcarsko. Foto: Vojtěch Sojka

Â

Lužánky lesy

Podél Labe se ojediněle zachovaly tzv. **vrbotopolová luhy**. V jejich stromovém patře se, kromě pálivých dajících vrb, například **vrby bělavé** (*Salix alba*), v. **kálehká** (*S. fragilis*) a v. **kořákašská** (*S. viminalis*), vzácně zachovaly i exempláře pálivodněho **topolu černého** (*Populus nigra*), jehož populace je na lokalitě Podskalá v posledních letech umírá posilovaná. K nejvzácnějším společenstvům patří **jasanovo-olšová luhy, smrková olšiny** a **pramenitná jasenina**, které byly v minulosti z velkého důvodu pálivem zasaženy na kulturně louky a lesy. Rozsáhlé **potočné lužní lesy** pahorkatin s typickými druhy bylinných patr patří **ptačincem velkokvětým** (*Stellaria holostea*), **plicníkem tmavým** (*Pulmonaria obscura*), **dymnívkou dutou** (*Corydalis cava*) a **sasankou hajnou** (*Anemone nemorosa*) se vyskytují pouze v jižních Čechách na styku s lužními středomořskými druhy. Podél Kamenice a Olšové potoka se zachovaly i zbytky **podhorských olšin** a **olšových jasenin** s charakteristickými druhy **rvosenkou vytrvalou** (*Primula elatior*), **krabilicí chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*), **bledule jarní** (*Leucojum vernum*) a **udatnou lesnou** (*Aruncus vulgaris*). V okolí Olešského rybníka v CHKO Labská páska se zachovaly zbytky tzv. bažinných olšin s **ostřicí prodlouženou** (*Carex elongata*).

Olasina s bohatým podrostem bledule jarní (Párodná rezervace Arba). Foto Václav Sojka

[ZPĚT NA Úvod](#)

Dubohabiny

Dubohabrová háje jsou v Českém vlastnictví pouze na teplých polohách na jižním Slovensku a v Čechách na jižním okraji oblasti, které biogeograficky náleží k jižnímu lužnímu podrostu, v průběhu historie od Libouchce pálivem Děčínem na lužní Kamenici. Místy se vyskytují i tzv. **černáčová dubohabiny** s typickými druhy bylin **černáček hajnou** (*Melampyrum nemorosum*), **jaterník podlázek** (*Hepatica nobilis*), **kopytník evropský** (*Asarum europaeum*) nebo **dymnívka dutá** (*Corydalis cava*). Ve stromovém patře se uplatňuje zejména **habr obecný** (*Carpinus betulus*) a **dub zimní** (*Quercus petraea*).

[ZPÄT NA Úvod](#)

Kyselá doubravy

Tyto druhové chudobní doubravy byly vžem rozloženy v teplejších polohách, zejména na náhorní plošině, v kaňonu Labe, místy patrně třetinou na skalních plošinách v Jetřichovickém skalném městu. Stromové patro tvořily především **dub zimní** (*Quercus petraea*), **dub letní** (*Q. robur*) a **borovice lesní** (*Pinus sylvestris*). Dnes však na těchto stanovištích zcela převládají kulturní borové lesy, jejichž část byly v minulosti a mezičasem patřily do zemědělského hospodářství. Hojně se vyskytuje **brusnice brusinka** (*Vaccinium vitis-idaea*), **b. borovka** (*V. myrtillus*), **váles obecný** (*Calluna vulgaris*), **žernovník luhový** (*Melampyrum pratense*), **bika březová** (*Luzula luzuloides*), trávy **bezkoleneček růžkovitý** (*Molinia arundinacea*) a **metlička kávovolak** (*Avenella flexuosa*). V keřovém patře najdeme **krušinu olšovou** (*Frangula alnus*).

Â

[ZPÄT NA Úvod](#)

Suťovací lesy

V kaňonu Labe převládají suťovací lesy s významným zastoupením **lipy srdeční** (*Tilia cordata*), **habru obecného** (*Carpinus betulus*), **javoru babyku** (*Acer campestre*). Na vrcholích sopečných hoř voda (např. Ralsko) převládají **podhorští suťovací lesy**, tvořené převážně **javorem klenem** (*Acer pseudoplatanus*), **jilmem drsným** (*Ulmus glabra*) a **jasanem střepilým** (*Fraxinus excelsior*). Velmi vzácné jsou tzv. **roklinové lesy** s dominantní **udatnou lesní** (*Arunucus vulgaris*) (např. na Českém vrchu) a **svahovací lesy** s dominantní **máslánicí vytrvalou** (*Lunaria rediviva*) (např. na VIČově hoře).

Sušovský les. Foto: Holm Riebe

ZPÄT NA ÚVOD

Květnatá bučina

Květnatá bučina zabírá z celkové rozlohy lesa jen velmi malou plochu, podstatně však navyšuje biodiverzitu lesa. Nejbohatší jsou tzv. **strdivková bučina**, vřízená na Čedičových horninách (např. na Ralském vrchu, Mlýněch říči Suchém vrchu) s typickými druhy jarních bylin **kytečník devátilestý** (*Dentaria enneaphyllos*), **kytečník cibulkonosný** (*Dentaria bulbifera*), **svazelek vonný** (*Galium odoratum*), **hrachorek jarní** (*Lathyrus vernus*) a **pitulníkem žlutým** (*Galeobdolon luteum*), **sasankou hajní** (*Anemone nemorosa*) a **s. pryskyřníkem** (*A. ranunculoides*). Na přelomu jara a léta zde vykvétá řada druhů trav, zejména **strdivka jednokvětá** (*Melica uniflora*), **kostřava lesní** (*Festuca altissima*) a **jeřábmenka evropská** (*Hordelymus europaeus*). Místy se vyskytuje **mäslásnice vytrvalá** (*Lunaria rediviva*), chráněná **lilie zlatohlavá** (*Lilium martagon*) a na Ralském vrchu také vzácná **kapradina laločnatá** (*Polystichum aculeatum*). Méně obvyklé druhy jsou bučiny s dominantní trávou **kostřava lesní** (*Festuca altissima*), která se vyskytuje ve větší měřítku pouze v labském kaňonu.

Květnatá bučina s podrostem vraníčka řídko kvetoucího. Foto: Václav Sojka

[ZPĚT NA Úvod](#)

Kyseláč bučiny

Kyseláč bučiny zabíraly v minulosti největši rozlohu Labských pásiových. Na pásiových podložkách to byly zejména tzv. **bikováč bučiny**, na bohatých půdách např. v kaňonu Labe se vyskytovaly bučiny s dominantní trávou **tátnou rákosovitou** (*Calamagrostis arundinacea*). Kyseláč bučiny však byly v minulosti na větších plochách na smrkových monokultury a zachovaly se jen ve velmi omezeném měřítku, např. roztroušeně po celém Jetřichovickém skalném městě, v okolí Bělé, v tzv. Libouchecích bučinách, v kaňonu Labe apod. Kyseláč bučiny jsou nápadně druhově chudé, v podrostu dominuje většinou pouze **bika báklavá** (*Luzula luzuloides*) nebo **metlička káplivolaká** (*Avenella flexuosa*), případně **tátnina rákosovitá** (*Calamagrostis arundinacea*). Z dřevin se kromě dominantního **buku lesního** (*Fagus sylvatica*) vyskytuje **javor klen** (*Acer pseudoplatanus*), v roklích **smrk ztepilý** (*Picea abies*) a dnes již jen vzácně i **jedle bálokorá** (*Abies alba*). Zajímavostí je přirozená výskyt těchto bučin v nezvykle nízkých nadmořských výškách kolem 300 m n.m., což souvisí s celkově suboceanickým charakterem celé oblasti a jevem zvaným klimatická inverze. Bučiny v kaňonu Labe jsou dokonce významně nejnárodnější položené bučinami v České republice (pod 150 m n.m.)!

Kyselá bučina. Foto: Holm Riebe

ZPÁT NA ÚVOD

Reliktní a rašelinní bory

Tzv. **reliktní bory** na páskovcových skalách jsou charakteristickým typem lesního společenstva českosaského a východního carska, byť nejsou plochou pálení rozsáhlá. Tyto lesy jsou druhově velmi chudé. Ve stromovém patře převládají zejména **borovice lesní** (*Pinus sylvestris*) a **buková bříza** (*Betula pendula*), která doplňuje **jeřáb ptačí** (*Sorbus aucuparia*).

V zemi lze rozlijit dva základní typy reliktních borů: **suché bory** jsou významným původem na osluněných lokalitách orientovaných jižním směrem, zatímco tzv. **vlhké bory** se naopak vyskytují na zastíněných lokalitách. Bylinný patro suchých borů tvoří především **váles obecný** (*Calluna vulgaris*), **brusnice borovka** (*Vaccinium myrtillus*), **brusinka** (*V. vitis-idaea*) a **metlička károvíková** (*Avenella flexuosa*). Typický je výskyt lián ježek rodu **dutohlávka** (*Cladonia sp.*). Charakteristickými rostlinami vlhkých borů jsou **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*) a vzácná **řepečka černá** (*Empetrum nigrum*).

Reliktní bory se v České republice nacházejí Labských východních páskovcích vyskytují především na zemi NP České Švýcarsko a východního carska, ale roztroušeně i na nadmořských městech (Kašperk, Tiské stěny, Rájce-Jezeří, Ostrovské stěny).

Suchý bor. Foto: Václav Sojka

Tzv. **rašelinné brusnicové bory** navazující na otevřenější vrchoviště a suchopárové bory se vyskytují pouze v Párodrodné rezervaci Čábel. Charakteristické jsou keřové **brusnice borůvky** (*Vaccinium myrtillus*), **b. brusinky** (*V. vitis-idaea*) a **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*).
Â

[ZPĚT NA Úvod](#)

Párorozené smrčiny

Smrk ztepilý (*Picea abies*) se v Českosaském výběru pásme vyskytoval pouze v inverzních v roklích, a to buď jako párožeměs tzv. **kyselého bučin**, párapadně v hluboce zaženutých roklích, kde vytvářel malopložná podmáčená **smrčiny**. Dodnes se zbytky těchto smrčin zachovaly zejména na Železném NP Českomoravského výběru. Charakteristickými rostlinami párorozených smrčin jsou horské druhy **sedmikvětek evropské** (*Trientalis europaea*), **plavuň pušivý** (*Lycopodium annotinum*), **vranec jedlový** (*Huperzia selago*) a **čápek objímavý** (*Streptopus amplexifolius*). Typickým mechovcem je **rohozec trojlaločný** (*Bazzania trilobata*).

Podmájená smrštnina. Foto: Václav Sojka

ZPÁT NA ÚVOD

Kulturní lesy

Naprosto většinu lesních porostů ježských ho všechna dnes tvoří tzv. **kulturní lesy**, tj. lesy vytvořené člověkem, jejichž většina kroví druhové skladby se velmi liší od přirozených pralesů. V současnosti doba v zemi zcela převažují kulturní lesy, přirozená většina na většině země rostly lesy listnaté a smíšené. Kulturní lesy nalezneme zejména na páskovcích a na správových hranicích. Přírodná blázká lesy se většinou dochovaly naopak spářené odlišných substrátů (sopěná a písemná horniny). Lze tedy říci, že kulturní lesy byly zakládány na stanovištích, jejichž přirozený druhový rozmanitost byla většinou nízká, kdežto lokality s bohatou přirozenou vegetací záhy ve velkém měřítku zachovány.

Â

V **kulturních smrštinách** působí rostliny typické pro tzv. **kyselé bučiny**.

Velkoplošná půstovní smrku větak patrně přispělo k známému rozšíření některých druhů většiny na přirozené smrštiny, např. kapradiny **Åzovice různolistá** (*Blechnum spicant*) nebo trávy **třtiny chloupkatá** (*Calamagrostis villosa*). Tyto jinak druhově chudé porosty překvapivě hostí i některé všechny druhy, a to zvláště podél lesních komunikací, jako např. subatlantský druh **třezalku pálknou** (*Hypericum pulchrum*), **ostružiník lusatický** (*Rubus lusaticus*) a o. **hojnokvětý** (*R. geminatus*) který ohrožené druhy na kveteny, z nichž jsou dva jmenované pouze z Labinských páskovců!

NepÅ°vodnÃ° smrÄ°ina (tzv. smrkovÃ; monokultura). Foto: VÅ¡clav Sojka

V **kulturnÃch borech** se uplatÅujÃ pÅ°edevÅjÄm druh typickÄ pro borovÃ© doubravy. KromÄ kulturnÃch sosnovÃ½ch borÅ° se v minulosti v Å°zemÃ zaklÄ;daly i bory vejmutovkovÃ, kterÃ© dnes pÅ°edstavujÃ zdroje tÃ©mÄÅ celoploÅ;nÃ© invaze pÅ°vodem severoamerickÃ® **borovice vejmutovky** (*Pinus strobus*).

Porost borovice vejmutovky. Foto: VÅ¡clav Sojka

Kultury ostatnÃch nepÅ°vodnÃch dÅ¾evin, jako jsou **modÅ¾an opadavÃ½** (*Larix decidua*) nebo **dub Å¾ervenÃ½** (*Quercus rubra*) netvoÅ¾Ã v Å°zemÃ rozsÃ¡hlÃ© plochy. MÄsty byly v lesÃch vysazovÃny i dalÅ¾i nepÅ°vodnÃ druh dÅ¾evin, jako napÅ¾. **douglaska tisolistÃ;** (*Pseudotsuga menziesii*), **jÅrovec maÅ¾al** (*Aesculus hippocastanum*) Äži **kaÅ¾tanovnÃk setÃ½** (*Castanea sativa*).

[ZPÄT NA Å\)VOD](#)

- 3654 zobrazenÃ
-

Source URL: <https://www.npcs.cz/lesy>